

Rapla Maavalitsus
Rapla Maavanem
Tallinna mnt 14
79513 RAPLA

Meie 25.09.2013

Märjamaa valla Valgu piirkonna külade seisukoht
Rail Balticu trassi asukoha esialgsetele trassialternatiividele

Vabariigi Valitsuse poolt on 12.04.2012 algatatud Rail Baltic raudtee trassikoridori määramise maakonnaplaneeringute koostamise protsess. Rapla maakonna osas on välja töötatud erinevad trassialternatiivid, millest üks, tähistusega 6 A, läbib/mõjutab ka Märjamaa valla Valgu piirkonna külasid (Vanamõisa, Valgu, Nääri, Paisumaa, Vana-Nurtu, Inda, Nurtu-Nõlva, Ojaäärse, Kohtru ja Nurme, Kangru, Veski, Sulu, Kirna ja Velise-Nõlva, Kärisselja)

Trassi alternatiivi 6A realiseerumisel avalduvad mitmed tugeva negatiivse mõjuga faktorid. Trassikoridori alla või vahetusse naabrusse jäävad mitmed selle piirkonna eluasemed. Suletud raudteekoridori rajamisega lahutatakse Märjamaa valla territooriumist ca 6620 ha ehk 7,6 %. See rajatis tekitab nn. barjääriefekti ja suure hulga probleeme ja kahjulikke mõjutusi kohaliku kogukonna toimimisele ning selle jätkusuutlikule arengule.

Trassikoridori vahetusse lähedusse jäävad paljud eelnimetatud külade eluasemed ning põllumaad, trass lõhuks antud piirkonnas väga olulisel määral elanike tavapärased ligipääsuteed teenustele, töökohtadele ja külaelu sõlmpunktidele (kool, lasteaed, külakeskus, raamatukogu). Trassikoridor lõikab Valgu piirkonnas läbi ühendusteel maakonnakeskuse Raplaga ning osaliselt ka vallakeskuse Märjamaaga. See raskendab ühelt poolt oluliselt piirkonna elanike juurdepääsu nii valla kui ka riigi poolt pakutavatele avalikele teenustele (kiirabi, arst, tuletõrje, politsei, sotsiaalteenused, postiteenus) ning teiselt poolt raskendab oluliselt ka inimeste jõudmist teenusteni. Külaelu elujõulisuse ja noorte perede maale elamaasumise tagamisel on oluline, et piirkonna koolilaste koolitee Valgu põhikooli ja Märjamaa või Rapla gümnaasiumisse ei pikeneks. Kõnesoleva trassialternatiivi puhul

lõigatakse praegused ühendusteel läbi ja suure tõenäosusega koolitee pikeneb, mis tõstab nii transpordi- kui ajakulu.

Oluline on märkida, et kõnesolev trassialternatiiv läbib ja seetõttu tükeldab ülesharitud põllumassiive, mille tulemusena raskeneb oluliselt põllumajandustehnikaga põldudele ligipääsetavus: pikeneb teekond põldudele, tuues kaasa täiendava transpordi- ja ajakulu põllumeestele. Nimetatud trass häirib oluliselt põllumajandustootmist, mis on olulisim tegevusala selle piirkonna maainimestele. Valgu piirkonnas mõjutab trass 12 suur- ja väikepõllumajandustootjat. Nimelt lõikab trass läbi osa nende kasutuses olevast haritavast maast, raskendades majandamist ja tõstes tootmiskulusid. Näiteks piirkonna ühel suurimal tootjal Meelis Burmeistril lõikab nimetatud trass Kohtru külas ära 182 hektarit haritavat maad, kusjuures sellest 52 hektarile lõigatakse juurdepääs täielikult ära. See pärsib oluliselt ettevõtja tegevust piirates juurdepääsu nimetatud maale, takistades maa kasutamist.. Teisel suurtootjal Valgu Farmeril lõhub trass ära tootmiseks vajalikud põllumaaiüksused, jättes mõlemale poolele raudteetrassi ebamäärase kujuga maamassiivid, mille majandamine on praktiliselt välistatud või olulisel määral raskendatud.

Valgu piirkonnas on ka palju metsamassiive, mida trass tükeldab, seega raskendab trass metsade majandamist, toob kaasa metsamajandajatele lisakulutusi või teeb majandamise hoopis võimatuks.

On oluline märkida, et Märjamaa valla arengukava ja üldplaneeringu kohaselt on Valgu küla valla oluline keskus koos väljakujunenud kohapealse infrastruktuuriga. Suletud trassikoridor lõhub aegade jooksul välja kujunenud külakogukonnad ja liikumisteed, samuti hävitab Valgu küla piirkonna arenguvõimalused vähendades oluliselt piirkonna atraktiivsust elukeskkonnana. Valgu piirkonna ülejäänud vallast ära „lõikav“ trass seab olulised piirangud kohaliku ettevõtluse arengule ja kahandab oluliselt noorte perede maal elamise või maaleasumise soovi nimetatud piirkonnas. Sisuliselt on nimetatud trassialternatiivi valikul Valgu piirkonna külad hääbumisele määratud ja külaelu sureb välja, kuna kohaliku elu häirinud on väga suured.

Loodus ei asu ainult looduskaitsealadel- trass lõikab läbi loomade tavapärasel liikumisteel. 6A tänane joon jookseb otse üle piirkonna suurima rändrahu Liivasoo Hallkivi.

Valgu piirkond on looduse poolest atraktiivne nii loodusturistidele, jahimeestele kui kalastajatele. Trassialternatiiv 6A läbib Valgu jahialasid neid tükeldades ning muudab Valgu Jahimeeste Seltsi senise jahimajandamise olulise tuluallika- jahiturismi ebaatraktiivseks ning raskendab kohalikele tavapäraselt jahipidamist ning kindlasti vähendab ka ulukite arvukust. Üldjoontes Valgu piirkonna kasutamine jahialana kindlasti kannatab ja vähendab kohalike maaelanike ja suvitajate võimalust äsjanimetatud tegevusteks. Kalastajate jaoks raskeneb juurdepääs tavapärastele

kalastuskohtadele ning see häirib oluliselt loodusturistidel, kohalikel ja suvitajatele ühe lemmik vabaajaveetmisevormiga tegelemise. Tuleb silmas pidada, et eelnimetatud vabaaja veetmise viisid elavdavad oluliselt maaelu ja on ennekõike kohalikele inimestele olulised, nende kadumine on kohaliku maaelu atraktiivust oluliselt vähendav ning samuti piirkonna turismipotentsiaali vähendav.

Kohalikke elanikke teeb murelikuks ka kavandatava trassiga inimeste tervisele kaasnevad mõjud. Maavalitsuse esindajate sõnutsi puuduvad andmed rongiliiklusega kaasneva vibratsiooni- ja mürataseme suurusel ja ulatusest ja tervisekaitsenõuetele vastavusest, samuti info muude lokaalsete ilmaolusid muutvate tegurite (nt. viaduktide pealesõidud varjutavad elamud) kohta. Samuti on teadmata raudteetrassi mõju põhjaveele ning joogiveele. On olemas potentsiaalne oht, et Valgu piirkonnas inimesi veega varustavad arteesiakaevud põhjavee režiimi muutuste tõttu jäävad kuivaks ning halveneb joogivee kättesaadavus ja kvaliteet.

Pakutud trassialternatiivide vahel valikute tegemine on väga komplitseeritud, kuna puudub info tunnelite, ökoduktide ja viaduktide arvu, vahemaa, asukohtade ja nende rajatiste võimalike mõõtmete ja hõlmatava pindala kohta.

Leiame, et põhiliselt kaubaveoks (mingisugunegi tasuvus) mõeldud raudtee peaks paiknema ikkagi tööstusettevõtete juures, seega Raplamaal joonel Kohila (vineer)-Järvakandi (klaas) ja sealt edasi suunal Pärnumaale Tootsi. See joon on alternatiivide kaardipildi kohaselt üks lühemaid.

Lähtuvalt eeltoodust:

1. Oleme seisukohal, et e Märjamaa valla territooriumi Valgu külade piirkonda läbiv trassialternatiiv 6A tuleb välistada ning eelistada tuleks trassialternatiivi 7C-7B-6B.

2. Toetame Märjamaa valla ja naabervaldade (Järvakandi-Kehtna-Raikküla) ühisseisukohta valida trassialternatiiv 7C-7B-6B kui lühim ning kõige suurema majandusliku tasuvusega trass, kuna sellele trassile jäävad tööstusettevõtted Kohilas ja Järvakandis. Trassialternatiiv 7C-7B-6B lõhub kõige vähem ka väljakujunenud kogukondasid. Siinkohal suur tänu Kehtna valla külaliikumise juhtidele aktiivse, põhjaliku ja järjekindla uurimis- ja teavitustöö eest, millest on olnud tõhus abi naabritele.

3. Oleme seisukohal, et kui Rail Balticu projekti elluviimine peaks mingil põhjusel takerduma, siis juba ehitatud raudteetrass peaks paiknema hetkel toimivate tööstusettevõtete läheduses, et seda saaks hiljem siseriiklikult kasutada.

4. Trassi mõjud nii looduskeskkonnale, inimeste tervisele kui ka kogukonna toimimisele ei ole piisavalt uuritud ning sellega seoses nõuame sõltumatute uuringute läbiviimist, et andmed käesolevas punktis nimetatud mõjude kohta oleks piisavad ja inimestele arusaadavad.

5. Nõuame piisavat infot ja selgust trassist ülepääsuvõimaluste kohta ning üleminekute tehniliste lahenduste kohta (kui kõrged on üleminekud, kui suurt pindala nad hõlmavad, millised on nendest jalakäijate ja jalgrattaga liiklejate, põllumajandustehnika ja muude eriveostega ülepääsemise võimalused). Siinjuures ei saa olla vastuseks, et need lahendused selguvad tööde käigus, kuna trassist ülepääsulahendused on ammu kasutusel ning ei saa olla unikaalsed ja nende projekteerimiseks kasutatakse ammu teadaolevaid valemeid/insenertehnilisi lahendusi. Nõuame eskiislahenduste avalikustamist ülepääsude kohta.

Valgu,

25.september 2013

Valgu piirkonna elanike allkirjad käesolevale pöördumisele lisatud.